

Ruimte voor jongeren

Zó werk je met jongeren
aan een sterk platteland!



Ruimte voor jongeren

Zó werk je met jongeren aan een sterk platteland!

Dorpen als plezierige woonplek voor iedereen. Dat willen we allemaal! Dorpen waar zowel ouderen als jongeren fijn wonen. Toch zijn het vaak volwassenen die bedenken wat er 'goed' is voor een dorp. We vallen maar gelijk met de deur in huis: Laat jongeren zelf activiteiten bedenken en uitvoeren. Ze willen en kunnen het! Deze brochure helpt je als dorpsorganisatie op weg met ideeën om jongeren te betrekken bij jullie activiteiten en plannen.

Deze brochure komt voort uit het project Jong Platteland. Een project dat is uitgevoerd door de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen, Dorpswerk Noord-Holland, Vereniging Kleine Kernen Limburg, Groninger Dorpen, Plattelandsjongeren NL en HAN University of Applied Sciences. Door in plattelandsgebieden op verschillende manieren te werken met jongeren, hebben we ervaren hoe jongeren zich (willen) inzetten om de leefbaarheid van hun dorp of regio ook in de toekomst goed te houden. Die ervaringen delen we graag.

De belangrijkste lessen vanuit het project vind je hieronder samengevat. Op de volgende bladzijden lees je hoe deze lessen terugkwamen in de casussen. Wil je zelf aan de slag? Kijk dan bij de tips in het laatste deel van de brochure.



WE GEBRUIKEN GRAAG
JE EXPERTISE
EN JE HOEFT NIET
NAAR ONZE
STOFFIGE VERGADERINGEN

Noord-Holland Westzaans cafeetje

*“Wij zijn grijze koppen. De jongeren,
die heb je nodig voor de toekomst.”*

WAT Dorpswerk Noord-Holland is op zoek gegaan naar dorpsraden en dorpshuisbesturen die ‘iets’ willen met jongeren. Dorpsraden die bijvoorbeeld willen verjongen of dorpshuisbesturen die jongeren in hun dorpshuis aan bod willen laten komen.

HOE Het uitgangspunt ‘jongeren kunnen bijdragen aan de leefbaarheid van het dorp, als dorpsorganisatie moet je ze daarom betrekken’ was voor dorpsraden, dorpshuisbesturen en jongeren reden om bij elkaar te komen en samen aan de slag te gaan met lokale behoeften en vragen. Dit door veel met elkaar te praten en ideeën uit te wisselen met behulp van een procesbegeleider. Via via nieuwe contacten benaderen en de groep groter krijgen. En samen achterhalen waar de noodzaak zit.

RESULTAAT In Westzaan wilden jongeren graag ontmoeting in het dorp creëren. Niet alleen tussen jongeren, maar tussen alle generaties. Dit heeft geresulteerd in het Westzaans Cafeetje: één keer per maand op vrijdagavond een borrelavond voor iedereen uit Westzaan. Er waren de eerste keer 150 bezoekers. Een oud concept is hiermee nieuw leven ingeblazen. Essentieel bleek het vertrouwen hebben in de jongeren. Ze zorgen ook echt dat het dorpshuis schoon is na een avond. De groep denkt al na over nieuwe activiteiten.



Limburg Neon party

“Zelf bedenken en uitvoeren creëert onderling weer nieuwe verbindingen.”

WAT De Vereniging Kleine Kernen Limburg is via dorpsraden, speeltuinwerk, jongerenwerk, jeugdverenigingen en carnavalsverenigingen op zoek gegaan naar organisaties die ‘iets’ willen met jongeren, maar niet goed weten hoe ze jongeren moeten bereiken en vooral vasthouden. Doel was om structurele samenwerkingen op te zetten tussen jongeren en dorpsraden.

HOE Door aan te sluiten bij de behoefte van jongeren zelf, zijn in vijf dorpen in Limburg activiteiten door jongeren bedacht en uitgevoerd. In Molenhoek stuurde een jongerenwerker een vragenlijst rond (via de gemeente) en daaruit bleek dat er voor jonge meiden weinig te doen was. De jongerenwerker kreeg door direct contact en via via een groep iets oudere jongeren bij elkaar die samen bedenken, bouwen en organiseren.

RESULTAAT In samenwerking met de Molenhoekdag is een Neon party georganiseerd. Ongeveer 125 jongeren van 10 tot 13 jaar waren op het feest. Er is een actieve groep ontstaan en er zijn op het feest nieuwe onderlinge contacten gevormd. Jongeren hebben geleerd om verbindingen te leggen, bijvoorbeeld met de organisatie van de Molenhoekdag. Het feest vormt een aanzet voor nieuwe activiteiten.



Groningen JongerenTop (JOT)

*“Als je er niet bij was,
had je wat gemist!”*

WAT Jongeren in het aardbevingsgebied een stem geven over de toekomst. Hiervoor is de JongerenTop georganiseerd. Doel was om ideeën voor de leefbaarheid bij elkaar te brengen en jongeren bewust te maken van de mogelijkheden die ze zelf hebben.

HOE Op 7 juni 2019 kwamen meer dan 800 jongeren (13-16 jaar) samen bij de JongerenTop in Appingedam. Kalvijn, een bekende YouTuber, gaf een optreden, er was eten en er waren creatieve workshops en groeps gesprekken. De dag was voorbereid door volwassenen en jongeren samen. Organisaties, gemeenten en bedrijven waren op de dag zelf betrokken, maar vooral als toehoorder en tafeldame/heer.

RESULTAAT De dag leverde acht grote inhoudelijke thema's op; ontmoeten, invloed, voorzieningen, school, meer groen, minder plastic, klimaat en veiligheid. Na de JongerenTop zijn jongeren die zich daarvoor hadden aangemeld, door de **procesbegeleider** benaderd om per thema vervolgstappen te zetten. Hier is een aantal concrete acties uit gekomen. Ook bedrijven, gemeenten, scholen en welzijnsorganisaties hebben de thema's opgepikt en zijn ermee aan de slag gegaan.

De JOT heeft heel veel energie gegeven en bewustwording gecreëerd voor zowel jongeren als volwassenen. Jongeren hebben liefde voor de regio, goede grenzeloze ideeën en zijn zich bewust van de toekomst. Belangrijkste uitkomst is bewustwording van jongeren en volwassenen: echt kunnen bijdragen en de zichtbaarheid van de stem van jongeren.

Meer informatie over JOT: www.jongerentopgroningen.nl



Zelf aan de slag

Jongeren hebben een grote toegevoegde waarde voor het dorp. Dus kom in actie. Betrek ze en geef ze invloed. Jongeren willen wel!

Zoek ze op. Luister naar ze. Geef ze de ruimte.

Veel dorpsorganisaties hebben een positieve houding ten opzichte van jongeren, maar weten niet precies hoe ze met jongeren in contact kunnen komen en samen actief aan de slag kunnen gaan. Om samen te werken met jongeren blijken de volgende stappen belangrijk. Ze bieden ondersteuning om toe te groeien naar een dorpsorganisatie die jongeren ziet, vraagt en verwelkomt.

TIPS VOOR HET BETREKKEN VAN JONGEREN

- Zoek ze op en maak echt contact. Ga naar plekken waar jongeren zijn, bijvoorbeeld scholen of voetbalclubs.
- Toon interesse in wat jongeren bezighoudt. Durf te vragen!
- Om tot actie te komen moeten jongeren echt een noodzaak voelen. Ga in gesprek over wat ze missen of nodig hebben. Praat met jongeren en niet over jongeren.
- Neem jongeren serieus.
- Sluit aan bij de jongeren.
- Gebruik de netwerken van jongeren. Bijvoorbeeld via een jongere die je al kent en benader ze via via en zorg voor een olievlekbenadering.
- Maak gebruik van social media en stop de vergadercultuur.

TIPS VOOR HET BEGELEIDEN VAN JONGEREN

- Waardeer hun initiatieven.
- Geef jongeren ruimte en vertrouwen in het uitvoeren van initiatieven!
- Ondersteun ze in plaats van corrigeren.
- Ook onder jongeren zijn denkers en doeners, houd beiden er op passende manieren bij.
- Wacht niet te lang met besluitvorming, maar ga gewoon doen. Trage besluitvormingsprocessen schrikken jongeren af en haalt de energie eruit.

- Stem vormen van verantwoording af op jongeren (bijvoorbeeld als er subsidie is).
- Evalueer en vraag je samen met de jongeren continu af: doen we de goede dingen en doen we die dingen goed?

ALGEMENE TIPS

- Kijk over de grenzen van je eigen dorp heen. Ook in andere dorpen gebeurt veel waar je van kunt leren.
- Vergeet niet: jongeren zijn net volwassenen. Net als bij volwassenen is samenwerken met jongeren maatwerk. Jongeren hebben ook verschillende behoeften. Een meisje van 13 heeft andere wensen bijvoorbeeld, dan een jongen van 18 jaar.
- Vanuit de provinciale verenigingen van kleine kernen en PlattelandsJongeren NL (www.plattelandsjongeren.nl) is er expertise op dit gebied. Plattelandsjongeren NL heeft bijvoorbeeld het Pimp de Krimp-traject. Plattelandsjongeren NL brengt jongeren in contact met de gemeente en samen werken ze aan oplossingen voor 'problemen van beide kanten'.
- Ook lokale jongerenwerkers (gemeente of welzijnsorganisaties) kunnen ondersteunen.

MEER LEZEN?

Voorbeelden en werkvormen om (jonge) jongeren te betrekken:
tinyurl.com/familycommunitymagazine



Verantwoording

Jongeren in staat stellen om een bijdrage te leveren aan de maatschappij. Dat is het achterliggende doel van de Maatschappelijke Diensttijd (MDT), een programma van ZonMw. Jong Platteland was een van de 87 proeftuinen van dit programma (2018-2020). De jongeren die betrokken zijn geweest hebben een MDT gedaan.

Deze brochure is gemaakt op basis van maandelijkse evaluaties en afsluitende evaluatiesessies met betrokkenen. Neem voor meer informatie over het Jong Platteland-project contact op met de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen via: vereniginglvkk@gmail.com.

ILLUSTRATIES: www.tekenjeverhaal.nl

TEKST: Korrie Melis, HAN University of Applied Sciences

DATUM: mei 2020



DORPSWERK
Noord-Holland



**Groninger
Dorpen**



**PLATTELANDS
JONGEREN NL**



KRACHTIGE KEREN
HAN CENTRE OF EXPERTISE



**LANDELIJKE
VERENIGING
VOOR
KLEINE
KEREN**



JONG

OUD

BIJ ELKAAR
WERKT ALS EEN
TIERELIER

